

LAGJOB. Båtagaren Niklas Zennström står själv vid rodet på 72-fotaren Ran. Här kappseglar besättningen i Medelhavet.

SKYPEGRUNDAREN NIKLAS ZENNSTRÖM: "RAN HAR INGEN PLATS FÖR DIVOR"

Niklas Zennström har en speciell strategi för att lyckas, han vinner gång på gång mot världens kappseglingselit. Segling har fått en unik intervju med miljardären som har sitt hjärta i seglingssporten.

TEXT: EVA FORSBERG SCHINKLER FOTO: DAN LJUNGVIK

HÄNG NU GRABBAR!
Omkring 20 seglare ingår
i Niklas Zennströms
kappseglingslag.

”Det är avgörande att ha rätt folk på rätt plats”

NIKLAS: SÅ SKAPAR DU BÄSTA LAGET

- **Välj med omsorg.** Se till att ha rätt experter omkring dig, som är bra på det du vill utveckla.
- **Skapa förutsättningar.** Låt folk göra sitt jobb och se till att de kan ha möjlighet att göra det som de kan och är bra på.
- **Visa förtroende.** Se till att målstyra istället för att detaljstyra.
- **Inspirera.** Sätt upp långsiktigt högre och högre mål.
- **Ha tålamod.** Ibland är det bättre att göra små finjusteringar istället för stora förändringar eller omorganiseringar ombord.

Kappseglingsracern Ran håller på att lägga till vid kajen i Porto Cervo på Sardinien efter dagens tävling i Rolex Mini Maxi World Championship. Eftermiddagsljuset får havet att glittra utanför piren. Vid kajen utanför den exklusiva Costa Smeralda Yacht Club ligger flera av världens främsta och snabbaste Maxiyachter och det råder full aktivitet bland båtarna.

Ombord på Ran arbetar besättningen med att göra iordning båten efter dagens kappsegling. Det är omkring 20 seglare ombord.

Under tiden som jag står på kajen och iakttar hur de arbetar inser jag att besättningen verkligen brinner av omsorg om båten. De verkar tycka att det är lika viktigt som Niklas att hålla båten på topp.

SKÄMTSAM STÄMNING

Grabbarna (för det är bara grabbar ombord på Ran) har en avslappnad attityd till varandra och alla vet exakt vad som ska göras. Seglarskorna åker av och flipflopsen åker på och med ens finner sig en mer avslappnad atmosfär. De spolar däck, bär segel och gör allt klart till morgondagens seglingar. Samtidigt skämtar de hela tiden med varandra.

Kanske är den avslappnade stämningen ett resultat av att spänningen efter en tuff segling släpper och får besättningen att känna att de trots en del motgångar under dagens segling ändå har gjort sitt bästa.

Tidigare denna dag har de skörat spinnakern och strax innan första starten gick bommen plötsligt av.

Det som hände sedan visar hur väl samtrimmad besättningen är. De vände tillbaka till kaj, plockade av bommen och fick snabbt på en ny som de hade liggande på kajen. Väl ute på havet igen hann de precis komma fram till starten.

Denna laganda och drivkraft i kritiska situationer gör mig nyfiken på båtens ägare och rorsman, Niklas Zennström. Hur har han lyckats få ihop ett sådant fantastiskt team? Jag möter honom när han kliver iland och får en pratstund med honom på kajkanten.

SEGLADE MED FAMILJEN

Niklas Zennström är mångmiljardär, entreprenör och filantrop med stor passion för kappsegling. Han har framför allt blivit känd som den unge entreprenören som tillsammans med sin kompanjon Junes Friis skapade Skype 2003 och sedan sålde bolaget 2005 till E-bay och blev en av Sveriges rikaste personer.

Men Niklas är också en etablerad seglare som blev årets havskappseglare 2011. Med sin båt Ran, en 72-fots kappseglingsracer, har han bland annat vunnit både Rolex Fastnet Race och Rolex Sydney Hobart Yacht Race.

– Min passion för segling började redan som liten grabb i en Optimistjolle i Uppsala, berättar Niklas.

Han var med i sjöscouterna och seglade hela somrarna tillsammans med sin familj. Niklas föräldrar var båda lärare, så det fanns gott om tid att segla i Stockholms skärgård, över till Finland och även på västkusten under loven.

SKILDA VÄRLDAR.
Niklas Zennström
började i Optimist. Nu
har han bytt upp sig i
båtstorlek.

FÖRBBEREDDA. Besättningen på Ran har fullt fokus på gennakersättningen.

FOTO: KURT ARRIGO/ROLEX

SEGLAR FÖR MILJÖN

Räddningen av Östersjön är en av Niklas hjärtefrågor som han engagerar sig mycket i, genom sin stiftelse Zennström Philantrophies.

Det syns även på kappseglingens banorna. I Niklas Zennströms storsegel, som bland annat använts under ÅF Offshore Race, är det ingen pampig företagslogga som syns i storseglet. Istället har han gett plats åt WWF:s gröna och blå Östersjöflagga och orden "Racing to save the Baltic".

Första gången som jag var med i Gotland Runt, 2009, seglade vi i en sörja av alger hela tävlingen, 460 nautiska sjömil. Då kände jag att jag måste göra något, berättar Niklas i en intervju i Dagens Industri.

Zennström Philantrophies bildades av Niklas och hans fru 2007 och arbetar med klimatfrågor, mänskliga rättigheter och att främja entreprenörskap.

► Efter Optimisten kappseglade han både E-jolle och Laser. Men när han blev lite äldre tonåring började han skära ner på seglingsaktiviteterna.

– Det var viktigt för mig att få en bra utbildning och kunna arbeta och då fanns det inte plats för så mycket segling i mitt liv längre, berättar Niklas.

Han riktade in sig på att bli civilingenjör och civil-ekonom vid Uppsala universitet.

Under många år blev det mest långsegling i skärgården med familjen, något som han kom att njuta fullt ut av.

– Jag har många fina minnen från den tiden. Den svenska skärgården är bland det vackraste i världen, säger han.

BYGGDE EGEN BÅT

För cirka sju år sedan beslutade Niklas sig för att återuppta seglandet och då på havskappseglingens banan.

Det började med en mindre 49-fots havskappsegelare, byggd i Australien och som seglade med tolv mans besättning. Och för fyra år sedan byggdes Ran, en 72-fots Mini maxi-racer, med stor omsorg tillsammans med konstruktören Rolf Vrolijk.

– Jag var noga med att involvera mitt team redan från början, och särskilt min teamledare Tim Powell, berättar Niklas.

Tim Powell är en av de mest erfarna havskappseglarna i världen, han började redan 1993 på Whitbread Round the World Race. Därefter seglade han flera seglingar i Volvo Ocean Race som vaktkapten och han har en mängd meriter som rorsman i många kappseglingar.

– Tim har varit en viktig del i att få in rätt kompetens till teamet ombord på Ran, säger Niklas.

Under flera år har Niklas deltagit i Maxi Yacht Rolex Cup, där Rolex Mini Maxi World Championship ingår, på Sardinien. Här samlas världens största, främsta och mest extrema kappseglingsskåtar. De senaste två

» Min uppgift som ledare är att se till att ha mycket smartare och bättre personer än jag själv i teamen «

åren har Ran vunnit, och i årets seglingar tog besättningen hem en andraplacing i sin klass, efter den svårslagna Bella Mente.

Niklas påpekar att utvecklingen av dessa båtkonstruktioner går snabbt idag. Ran byggdes för fyra år sedan, medan Bella Mente, som är ritad av de båda konstruktörerna Judels och Vrolijk, är nybyggd.

– Det är ofrånkomligt att Bella Mente har en snabbare konstruktion med ännu bättre seglingssegelskap. Men samtidigt är besättningen mycket duktiga seglare och faktum är att de seglade ett snäpp bättre än Ran denna gång, säger Niklas.

Niklas team består av cirka 20 seglare och alla har sin specifika uppgift. På Rolex Cup på Sardinien styr ägarna själva sina båtar så det är också upp till bevis för Niklas att visa vad han går för. Klart är att han har lyckats skapa en framgångsrik kultur ombord.

– Det är viktigt att ha en tydlig och väl fungerande logistik och att få alla att jobba för samma mål. Det handlar inte om att ha superstjärnor ombord utan om att ha ett framgångsrikt lag.

LAGET ÄR VIKTIGAST

Niklas taktik för att skapa rätt lagkänsla är att ge möjligheter att vara mycket tillsammans. Många ägare till dessa stora Maxiyachter delar inte sin tid efter seglingarna med sin besättning. Men på Ran åter, sover och umgås alla i teamet.

Framgången ligger också i att segla mycket ihop.

– Ombord på Ran finns inte plats för några divor, det handlar om att vara en bra lagspelare och alla kompletterar varandra med sina egna styrkor och talanger.

Kulturen ombord präglas av viljan att vinna, professionalism och alla ger vad de kan under seglingarna.

– Det är också viktigt att det är roligt och trivsamt ombord även om vi inte vinner. Träning, att lära sig av misstagen och ha genomgångar, där det inte handlar om att peka finger åt varandra utan lära sig av misstagen, är viktigt i strategin mot framgång, säger Niklas.

Besättningen använder sig av den svenska professionella seglaren Johan Barnes analysverktyg, som idag brukas flitigt i racingvärlden. Analysverktyget samlar in en mängd data om båten under seglingarna. Här finns krängningsvinklar, fart, höjd, och hur riggen har trimmats registrerat. Utifrån det är det möjligt att utvärdera vad som gick bra och mindre bra.

– Vi får en verklig bild av de faktiska förhållandena istället för att behöva utgå från ett allmänt tyckande, som det så lätt kan bli i segling.

Varje morgon samlas teamet för en briefing utifrån analyserna och tar med sig informationen till kommande segling.

ANVÄNDER SMARTA STRATEGIER

Att Niklas är båtens ägare märks inte när det är dags för besluten ombord.

– Under segling bestämmer jag egentligen ingenting, utan gör som jag blir tillsagd. Mitt jobb är att tillsammans med trimmarna segla båten så fort som möjligt. Självklart innebär det att göra vissa val i taktiska situationer, men taktikern bestämmer det mesta kring vägval, när vi ska slå och när vi ska gippa.

Med den här typen av båt handlar det om att ha folk som vet vad de gör. Här är det ingen som talar om vad man ska göra, inte heller går någon in och detaljstyr, utan var och en bestämmer över sin position. Det är till exempel pitman som bestämmer när det är dags att ta ner spinnakern.

PÅ GÅNG. Ran startar i årets Rolex Middle Sea Race utanför Maltas huvudstad Valletta.

– Därför är det avgörande att ha rätt folk på rätt plats, säger Niklas.

Som den framgångsrike entreprenör han är kan man undra om det finns likheter mellan hans framgångar i affärlivet och på kappseglingarenorna. När han får frågan svarar han så här:

– Min uppgift som ledare är att se till att ha mycket smartare och bättre personer än jag själv i teamen.

Han påpekar samtidigt en fallgrop:

– Om man som ledare själv är osäker i sin ledande position kanske man inte vill anställa människor som är lika smarta eller ännu smartare än man själv. Man kanske är rädd för att framstå som mindre kompetent.

MÖTER NYA UTMANINGAR

Trots de många framgångarna säger Niklas att han fortfarande har utmaningar kvar att ta sig an. Han och teamet vill bland annat återta sin förstaplacing i Rolex Mini Maxi World Championship. Och så vill de vinna Middle Sea Race.

– För mig personligen är också den stora utmaningen 52 Super Series, som vi seglar med vår TP52. Där får vi bland annat segla mot de professionella seglarna Jochen Schuman och Ed Baird.

TP52-klassen är skapad av ägarna till båtarna där man har tagit fram enkla och tydliga regler för klassen. Den har på kort tid blivit ett slags Grand Prix-tävling med framför allt seglingar i Medelhavet.

Hur gör ni för att förbättra er ännu lite till?

– Det handlar väldigt mycket om tid och att inte göra en massa förändringar i onödan, utan små finjusteringar. I motgång kan det ofta bli stort fokus på att ändra, så att man missar att man faktiskt är på rätt väg.

Kanske är det det Niklas har, modet att följa sin inslagna väg även i motgång. Men så tillägger han att det kan ju faktiskt bli fel ibland. Som när Maxiyachten Shockwave byggdes. Det visade sig att den var helt obalanserad och man fick säga av halva skrovet.

Ibland får man vara radikal också. ☒

FOTO: KURT ARRIGO/ROLEX

PASSIONERAD KAPPEGLARE

Namn: Niklas Zennström
Ålder: 44 år
Arbete: investerare,

riskkapitalist, entreprenör, filantrop med fokus på klimatfrågor och mänskliga rättigheter.

Familj: Hustrun Catherine

Bor: i London och i Stockholms skärgård på sommaren.

Båtar: Ran 2, IRC 72-fot Mini Maxi, samt Ran IV, en TP52, båda konstruerade av Rolf Vrolijk, byggda på Green Marine i England.

Båtarnas namn kommer från vikingarnas mytologi och havsgudinnan Ran, som fångar in sjömän med ett stort nät och håller dem i sin guldklädda sal på havets botten.

Styrkor: Målinriktad, bra på att sätta mål och få människor att tro på dessa mål, samt förmåga att tänka annorlunda och ifrågasätta gamla mönster.